

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA LIIDU AVALIKU TEENISTUSE KOHTU OTSUS (täiskogu)

29. juuni 2011 *

Avalik teenistus — Lepingulised töötajad — Osalemiskutse — Eelvaliku menetlus —
Keeleoskuse nõuded — Diskrimineerimine — Katsete käigus esinenud tõrked

Kohtuasjas F-7/07,

mille ese on EÜ artikli 236 ja EA artikli 152 alusel esitatud hagi,

Marie-Thérèse Angioi, elukoht Valenciennes (Prantsusmaa), esindaja: advokaat M.-A. Lucas,

hageja,

keda toetab

Hispaania Kuningriik, esindaja: *abogado del Estado* F. Díez Moreno,

ja

Itaalia Vabariik, esindajad: I. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili, hiljem G. Palmieri,
keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,

menetlusse astujad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: J. Currall ja M. Velardo,

kostja,

AVALIKU TEENISTUSE KOHUS (täiskogu),

koosseisus: president P. Mahoney, koja esimees S. Gervasoni, kohtunikud H. Kreppel (ettekandja),
H. Tagaras ja S. Van Raepenbusch,

kohtusekretär: W. Hakenberg,

arvestades kirjalikus menetluses ja 30. juuni 2009. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

- 1 Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleisse 29. jaanuaril 2007 faksi teel saabunud hagiavalduses (originaal saabus 2. veebruaril 2007) palub M.-T. Angioi tühistada 14. märtsi 2006. aasta otsus, millega Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) otsustas nende kandidaatide andmebaasi moodustamiseks, kelle saab tööle võtta lepinguliste töötajatena, avaldatud osalemiskutse raames hageja pärast eelvaliku teste konkursist välja jätta, kuna tulemused, mis ta verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamiseks läbi viidud esimestes testides saavutas, olid ebapiisavad.

Õiguslik raamistik

1. *Alussätted*

- 2 EÜ artikli 12 esimene lõik, mis kehtis eelmises punktis nimetatud otsuse tegemise kuupäeval, sätestab:
„Ilma et see piiraks käesolevas lepingus sisalduvate erisätete kohaldamist, on lepingus käsitletud valdkondades keelatud igasugune diskrimineerimine kodakondsuse alusel.”
- 3 EÜ artikkel 290 sätestab:
„Eeskirjad [Euroopa Liidu] institutsioonide keelte kohta määrab ühehäälselt kindlaks [Euroopa Liidu] nõukogu, ilma et see piiraks Euroopa [Liidu] Kohtu põhikirjas sisalduvate sätete kohaldamist.”
- 4 Vastavalt 7. detsembril 2000 Nice’is välja kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (EÜT L 364, lk 1; edaspidi „põhiõiguste harta”) artiklile 22 „Kultuuriline, usuline ja keeleline mitmekesisus”:
„Liit austab kultuurilist, usulist ja keelelist mitmekesisust.”
- 5 Nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määruse nr 1, milles määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 1958, 17, lk 385; ELT eriväljaanne 01/01, lk 3), käesolevas kohtuasjas kohaldatava redaktsiooni artiklid 1-6 sätestavad:

„Artikkel 1

Liidu ametlikud keeled ning selle institutsioonide töökeeled on eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keel.

Artikkel 2

Liikmesriigi või liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva isiku poolt ühenduse institutsioonidele saadetavad dokumendid võib koostada saatja valikul ükskõik millises ametlikus keeles. Vastus antakse samas keeles.

Artikkel 3

Ühenduse institutsiooni poolt liikmesriigile või liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvale isikule saadetavad dokumendid koostatakse asjaomase liikmesriigi keeles.

Artikkel 4

Määrused ja muud üldkohaldatavad dokumendid koostatakse kahekümnes ametlikus keeles.

Artikkel 5

Euroopa Liidu Teataja avaldatakse kahekümnes ametlikus keeles.

Artikkel 6

Ühenduse institutsioonid võivad oma töökorras sätestada, milliseid keeli konkreetsetel juhtudel kasutatakse”.

- 6 Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade käesolevas asjas kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „personalieeskirjad”) artikkel 1d sätestab:

„1. Käesolevate personalieeskirjade kohaldamisel on keelatud igasugune diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste eripärade, keeleoskuse, usu või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varanduse, sünni, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal.

[...]

6. Kõiki mittediskrimineerimise põhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise piiranguid peab objektiivselt ja otstarbekalt põhjendama ja need peavad vastama personalipoliitika üldise huvi kohastele seaduslikele eesmärkidele. Sellised eesmärgid võivad eelkõige põhjendada kohustusliku pensioniea ja vanaduspensioni saamiseks vajaliku miinimumea sätestamist.”

- 7 Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste käesolevas asjas kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „muude teenistujate teenistustingimused”) artikkel 82 sätestab:

„1. Lepingulised töötajad valitakse liikmesriikide kodanike hulgast võimalikult laialt geograafiliselt alalt, võtmata arvesse rassi, etnilist päritolu, poliitilisi, filosoofilisi ja usulisi tõekspidamisi, vanust või puuet, sugu või seksuaalset sättumust ning perekonnaseisu ega pereolusid.

[...]

3. Töötaja võib tööle võtta ainult tingimusel, et ta:

[...]

- e) esitab tõendi ühe [liidu] keele põhjaliku tundmise ja teise [liidu] keele rahuldava tundmise kohta oma kohustuste täitmiseks vajalikus ulatuses.

[...]

5. [EPSO] võib erinevate institutsioonide taotlusel aidata neil lepingulisi töötajaid valida, määratledes eelkõige katsete sisu ja korraldades valikumenetlust. [EPSO] tagab lepinguliste töötajate valikumenetluste läbipaistvuse.

[...]”

- 8 Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni, kohtu, kontrollikoja, majandus- ja sotsiaalkomitee, regioonide komitee ja Euroopa ombudsmani 25. juuli 2002. aasta otsuse 2002/620/EÜ Euroopa Ühenduste Personalivaliku Ameti asutamise kohta (EÜT L 197, lk 53; ELT eriväljaanne 01/04, lk 46) artikli 3 lõige 2 sätestab, et „[EPSO] võib asutamislepinguga või selle alusel moodustatud institutsioone, organisatsioone, ameteid ja asutusi abistada nende sisemiste konkursside korraldamisel ja muude teenistujate valimisel.”

2. Osalemiskutse

- 9 EPSO avaldas 2005. aastal „Euroopa institutsioonide ja eelkõige komisjoni ja nõukogu nimel” osalemiskutse „nende kandidaatide andmebaasi moodustamiseks, kelle saab tööle võtta lepinguliste töötajatena erinevate tööülesannete täitmiseks Euroopa institutsioonides” (edaspidi „osalemiskutse”). Osalemiskutse oli avaldatud EPSO veebilehel 20. juunist kuni 20. juulini 2005.
- 10 Osalemiskutse A-osa punkt 2 „Sobiv kandidaat” oli sõnastatud järgmiselt:
„[Osalemiskutse] avaldatakse järgmiste üldiste oskustega töötajate töölevõtmiseks:
tegevusüksuses I: uksehoidjad, autojuhid, haldusabi andmine, füüsilise töö tegijad;
tegevusüksuses II: lastesõim (peamiselt lasteajakasvatajad), büroojuhatajad/töötajad, sekretärid, tehniline personal;
tegevusüksuses III: finantsjuhtimine, informaatika/tehnoloogia, täidesaatvad ülesanded;
tegevusüksuses IV: administratiivsed, kommunikatsioonilased ja nõuandvad ülesanded, uurijad, insenerid, keeleekspertid, arhitektid. [...]”
- 11 Osalemiskutse A-osa punktis 3 „Sobivuskriteeriumid ja üldtingimused” oli ette nähtud, et lepingulise töötaja ametikohale kandideerimiseks pidi iga kandidaat täitma vastava tegevusüksuse sobivuskriteeriumid ja üldtingimused.
- 12 Seoses sobivuskriteeriumidega nõuti osalemiskutse A-osa punkti 3 alapunktis a „Hariduse miinimumnõuded” tegevusüksusesse II kuuluvate lepinguliste töötajate ametikohtadele kandideerivatelt isikutelt diplomiga tõendatud kõrgharidust või diplomiga tõendatud keskharidust, mis võimaldab jätkata õpinguid kõrghariduse omandamiseks, ja kolmeaastast sobivat töökogemust (diplomi asemel võib esitada tunnistuse vähemalt kolmeaastase asjakohase kutsekoolituse läbimise kohta, kui selle väljastamise ajal ei olnud võimalik läbida analoogset kutsekoolitust, mis võimaldab jätkata õpinguid kõrghariduse omandamiseks), või keskastme hariduse omandamist koos asjakohase täiendava kaheaastase spetsialiseerumisega ja viieaastast sobivat töökogemust.
- 13 Üldtingimuste osas nõuti osalemiskutse A-osa punkti 3 alapunkti b prantsuskeelses versioonis lisaks muudele tingimustele kandidaatidelt „ühe Euroopa Liidu ametliku keele ([hispaania, tšehhi, taani, saksa, eesti, kreeka, inglise, prantsuse, itaalia, läti, leedu, ungari, malta, hollandi, poola, portugali, slovaki, sloveeni, soome või rootsi]) põhjalikku oskust – põhikeel (valiku tegemata jätmisel võib põhikeeleks lugeda kandidaadi kodakondsusest tuleneva keele või koolihariduse omandamiseks kohustusliku keele) ning [saksa, inglise või prantsuse keele] rahuldavat oskust – teine keel (mis [pidi] olema põhikeelest erinev keel)”.
- 14 Osalemiskutse A-osa punkti 3 alapunktis b olevad väljendid „põhikeel” ja „teine keel” olid esitatud rasvases kirjas.
- 15 Osalemiskutse C-osa „Katsete läbiviimise kord” kohaselt koosneb valikumenetlus kolmest järjestikusest etapist: „avalduste kinnitamine”, „eelvaliku testid” ja „kandidaatide valimine töölevõtmiseks”.
- 16 Esimeses etapis – avalduste kinnitamine – oli ette nähtud, et EPSO moodustab andmebaasi kandidaatidest, kes vastavad osalemiskutses määratletud pädevust puudutavatele nõuetele ja kvalifikatsioonile, ning esitab selle andmebaasi valikukomiteele, et viimane koostaks nimekirja kandidaatidest, kes lubatakse eelvaliku testidele.

- 17 Teise etapi – eelvaliku testid – kohta oli osalemiskutses märgitud, et eelmises punktis osutatud andmebaasis olevad kandidaadid kutsutakse tegema kolme testi, milleks on käesoleval juhul:
- võimekuse test, et hinnata nende „üldisi võimeid” ja eelkõige nende „verbaalset ja mitteverbaalset võimekust ning keeleoskust”;
 - samaaegselt viiakse läbi test, et hinnata „nende teadmisi Euroopa integratsioonist ja Euroopa institutsioonidest”;
 - hiljem eriteadmiste test, et kontrollida nende „erialast pädevust”.
- 18 Sealjuures oli täpsustatud, et eelvaliku testid viiakse läbi „teises keeles (saksa, inglise, prantsuse keeles)”, mis pidi olema põhikeelest erinev keel.
- 19 Kolmanda etapi – kandidaatide valimine töölevõtmiseks – kohta nägi osalemiskutse ette, et testid edukalt läbinud kandidaatide nimed kantakse lõplikku andmebaasi, mis on Euroopa institutsioonidele kättesaadav, et viimased saaksid kandidaadid välja valida ja kutsuda nende hulgast vestlusele need kandidaadid, kes „nende vajadustele kõike paremini vastavad”.
- 20 Kandidaatidele koostatud juhendis, millele viidati osalemiskutse B-osas, et kandidaadid „oma avaldused nõuetekohaselt esitaksid”, teavitati neid sellest, et põhikeele valimiseks peavad nad rippmenüüst valikut tehes määrama oma „esimese keele”.
- 21 Lõpetuseks, EPSO veebilehe rubriigi all „Korduma kippuvad küsimused” oli osalemiskutse kohta öeldud järgmist:

„Kuidas on määratletud „põhikeel” ja „teine keel”?”

Reeglina on põhikeel teie kodakondsusest tulenev keel, kui see on üks Euroopa Liidu 20 ametlikest keeltest. Riikide puhul, kus on kaks või enam ametlikku keelt, on põhikeeleks teie kohustusliku koolihariduse omandamise keel. Teine keel on see keel, milles te testid sooritate, juhul kui te olete eelvaliku läbinud. Valitud keel peab olema teie põhikeelest erinev keel. Käesoleva kutse puhul peab teie teiseks keeleks olema saksa, inglise või prantsuse keel. Teist keelt peab oskama rahuldaval tasemel.”

Vaidluse taust

- 22 Pärast osalemiskutse avaldamist kandideeris hageja, kes on Prantsuse kodanik, kuid kelle vanemad on Itaalia kodanikud, lepingulise töötaja ametikohale, mis kuulub tegevusüksusesse II ja mille tegevusvaldkond oli „bürootöö (sekretariaat)”.
- 23 Elektrooniliselt täidetud kandideerimisavalduses märkis hageja, et tema põhikeel ja teine keel – s.o keel, milles ta sooritab eelvaliku testid – on prantsuse keel.
- 24 EPSO teatas 4. oktoobri 2005. aasta elektroonilises teates hagejale, et valikukomitee on tema kandidatuuri heaks kiitnud ja et ta kutsutakse hiljem eelvaliku teste tegema. Samas teates oli märgitud, et hageja „põhikeel” on prantsuse keel ja „testi keel” on inglise keel.
- 25 Hageja saatis 15. novembril 2005 EPSO-le e-kirja, et tuletada viimasele meelde, et ta valis eelvaliku testide keeleks prantsuse, mitte inglise keele.

- 26 EPSO vastas 28. novembri 2005. aasta e-kirjas hagejale, et eelvaliku testide keeleks ei saa olla põhikeel, ja palus hagejal „osalemiskutsega uuesti tutvuda”. Pärast seda kirja nõustus hageja tegema eelvaliku testid inglise keeles.
- 27 EPSO avaldas 21. novembril 2005 teatise eelvaliku testide ülesehituse ja hindamise kohta (edaspidi „21. novembri 2005. aasta teatis”). Teatises oli märgitud, et:
- esimeses testis hinnatakse verbaalset ja matemaatilist võimekust ja see koosneb vastavalt 25-st ja 20-st valikvastustega küsimusest;
 - teine test on teadmiste kohta Euroopa Liidust ja koosneb 30-st valikvastustega küsimusest;
 - kolmandas testis hinnatakse „eriteadmisi (kandidaadi poolt taotluses märgitud huvivaldkonnas)”.
- 28 21. novembri 2005. aasta teatises oli lisaks märgitud, et „[s]elles etapis korraldatakse vaid võimekuse test ja Euroopa Liidu teadmiste test” ning „eriteadmiste testidele kutsutakse kandidaadid hiljem”, välja arvatud „tegevusüksusesse II kuuluvad kandidaadid, kelle tegevusvaldkonnaks on sekretäritöö ja kes sooritavad selles etapis kõik testid samaaegselt”.
- 29 Samas 21. novembri 2005. aasta teatises osutati, et „andmebaasi kandmiseks õiguse andvad testide läbimise künnised” on tegevusüksusesse II kuuluvate ametikohtade puhul kõikide testide kogutulemusena 45% ning verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamise testide nõutud miinimum on 35%.
- 30 Hageja sooritas 6. jaanuaril 2006 Brüsselis (Belgia) selle äriühingu töötajate järelevalve all, kellele EPSO oli andnud volitused eelvaliku testide korraldamiseks, testid tema verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamiseks, testid teadmiste kohta Euroopa Liidust ja testid eriteadmiste hindamiseks. Asjaomane isik leidis, et vähemalt neljal korral häirisid eelvaliku testide sooritamist probleemid tema arvutiga. Tema taotlusele, et talle antaks tõend niisuguste tõrgete asetleidmise kohta, ei vastatud.
- 31 EPSO teatas 27. veebruari 2006. aasta elektroonilises teates hagejale, et ta on eelvaliku testid edukalt läbinud ja et tema nimi kantakse andmebaasi, mis on Euroopa institutsioonidele kättesaadav, et valida välja ja kutsuda vestlusele kandidaadid, kes vastavad nende vajadustele kõige paremini.
- 32 14. märtsil 2006 saatis EPSO hagejale järgmise sisuga elektroonilise teate (edaspidi „14. märtsi 2006. aasta otsus”):

„Lugupeetud kandidaat

Üksikutel juhtudel on kandidaatidele kirjade edastamisel tehtud vea tõttu mõni kandidaat, kelle hulka ka Teie kuulute, saanud kaks erinevat ja omavahel vastuolus olevat kirja saadud tulemuste kohta.

Teid puudutavate andmete täpsustamiseks oleme kohustatud Teile teatama, et Teie tulemused on järgmised:

— verbaalne: 32,00%

— matemaatiline: 35,00%

Verbaalne ja matemaatiline kokku: 33,33%

Tegevusüksuses II nõutav miinimum: 35%

Seetõttu peame Teile kahetsusega teatama, et verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamise testi tulemused ei ole piisavad, et EPSO-l oleks võimalik Teid valikumenetluse järgmisesse etappi lubada.

[...]

Vabandame tekitatud ebamugavuste pärast.”

33 Hageja vaidlustas 14. märtsi 2006. aasta otsuse 10. aprilli 2006. aasta teates kirjas pealkirjaga „Testi tulemuste vaidlustamine”. Ta osundas sellele, et ta oli sunnitud eelvaliku testide tegemise „mitu korda” „infotehnoloogilise rikke” tõttu katkestama ja et „tema nime kandmine EPSO andmebaasi tuleb lugeda kehtivaks”.

34 EPSO andis 19. aprilli 2006. aasta e-kirjas hagejale vastuse ja kinnitas, et viimane kogus verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamise testides 33,33% õigeid vastuseid, kuigi nõutud miinimum oli 35%. Seoses hageja kaebustega väidetavalt esinenud infotehnoloogiliste tõrgete kohta märkis EPSO, et need kaebused on esitatud „liiga hilja”, et „ei ole enam võimalik kontrollida, kas personaalarvuti puhul, millega hageja testid sooritas, esinesid kõrvalkalded”, ja et „registreeritud tulemused tunduvad olevat normaalsed”.

35 Samal päeval EPSO-le saadetud e-kirjas meenutas hageja esmalt, et ta andis infotehnoloogilistest tõrgetest teada nii ruumis, kus ta testid sooritas, kui ka pärast 14. märtsi 2006. aasta otsuse kättesaamist, ning märkis seejärel, et ei saa välistada, et need tõrked võisid tema kandidatuuri tagasilükkamist mõjutada.

36 EPSO saatis 20. aprillil 2006 vastuseks järgmise e-kirja:

„[...]

Oleme igal juhul valmis Teile esitatud fakte analüüsima, samas soovime Teilt asjakohast lisateavet. Kui esitasite Teile poolt kirjeldatud sündmuste käigus järelevaatajale taotluse, anti Teile sellisel juhul juhtumi number. Palume see number meile teatavaks teha, et saaksime asja uurida. Kuna testid talletatakse, siis probleemide esinemise korral teevad järelevaatajad selle kohta registrisse märke ja meie saame asjaolud välja selgitada.”

37 Hageja saatis samal päeval EPSO-le e-kirja, milles märkis, et „talle ei antud mingisugust juhtumi numbrit”, kuigi ta seda palus, ja ta täpsustas, et talle ei teatatud ei järelevaataja nime ega selle isiku nime, kes tuli infotehnoloogilist tõrget kõrvaldama.

38 Hagejal oli võimalik EPSO veebilehel tutvuda tabeliga, kus olid toodud kõik õiged vastused, tema antud vastused ja aeg, mis kulus tal vastamiseks küsimustele, millele tal tuli vastata. Tabelis ei olnud toodud asjaomasele isikule esitatud küsimusi, kuid see sisaldas märget, et ühe ebaselge küsimuse eest anti talle automaatselt üks punkt.

39 14. juuni 2006. aasta teatistes, mis saabus samal päeval faksi teel Euroopa Ühenduste Komisjoni, esitas hageja personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel muu hulgas 14. märtsi 2006. aasta otsuse peale kaebuse. Nimetatud teatistes esitas hageja administratsioonile taotluse edastada talle küsimused, mis talle verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamise testides esitati.

40 Teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus jättis 11. oktoobri 2006. aasta otsusega kaebuse rahuldamata.

Poolte nõuded ja menetlus

- 41 Hageja esitas käesoleva hagi 29. jaanuaril 2007.
- 42 Hageja palub Avaliku Teenistuse Kohtul:
- „– [...] tühistada 14. märtsi 2006. aasta otsus [...];
 - [...] tühistada EPSO ja/või valikukomitee otsus jätta hageja kandmata eelvaliku testid edukalt läbinud kandidaatide andmebaasi;
 - [...] tühistada valikumenetluse järgnevad etapid [...];
 - [...] mõista kohtukulud välja [komisjonilt].”
- 43 Komisjon palub Avaliku Teenistuse Kohtul:
- „– jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja vastavalt kehtivale õigusele.”
- 44 Hispaania Kuningriik esitas 30. aprillil 2007 Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleile avalduse menetlusse astumiseks hageja nõuete toetuseks.
- 45 Itaalia Vabariik esitas 3. mail 2007 Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleile avalduse (originaal saabus 4. mail 2007) menetlusse astumiseks hageja nõuete toetuseks.
- 46 Avaliku Teenistuse Kohtu teise koja esimees andis 19. juuni 2007. aasta määrustega Hispaania Kuningriigile ja Itaalia Vabariigile loa hagejate nõuete toetuseks menetlusse astuda.
- 47 Algul Avaliku Teenistuse Kohtu teisele kojale määratud kohtuasi määrati 19. veebruari 2009. aasta otsusega esimesele kojale.
- 48 17. juuni 2009. aasta otsusega saadeti kohtuasi täiskogule arutamiseks.
- 49 Erinevate menetlust korraldavate meetmete raames palus Avaliku Teenistuse Kohus pooltel vastata kirjalikele küsimustele ja esitada dokumente. Pooled järgisid neid meetmeid.
- 50 Ühtlasi palus Avaliku Teenistuse Kohus pooltel esitada oma seisukoht küsimuses, kas EPSO oli 14. märtsi 2006. aasta otsuse tegemiseks pädev.
- 51 Viimaseks palus Avaliku Teenistuse Kohus pooltel – välja arvatud Itaalia Vabariik – esitada oma seisukohad selle kohta, millist mõju avaldavad käesolevale kohtuasjale Euroopa Liidu Üldkohtu 13. septembri 2010. aasta otsused liidetud kohtuasjades T-156/07 ja T-232/07: Hispaania vs. komisjon ning liidetud kohtuasjades T-166/07 ja T-285/07: Itaalia vs. komisjon.
- 52 Seitsmest kohtunikust kaks ei saanud nõupidamisel osaleda, kuna üks kohtunik oli Avaliku Teenistuse Kohtust lahkunud ja asunud kohtunikuna ametisse Euroopa Liidu Üldkohtusse ning teine kohtunik ei saanud meditsiinilistel põhjustel oma ülesandeid täita.

Õiguslik käsitlus

1. Nõuded valikumenetlusele järgnevate etappide tühistamiseks

- 53 Olgu meenutatud, et vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja – mis on sama põhikirja I lisa artikli 7 lõike 1 kohaselt Avaliku Teenistuse Kohtule kohaldatav – artikli 21 esimesele lõigule ning Esimese Astme Kohtu kodukorra – mida kohaldatakse nõukogu 2. novembri 2004. aasta otsuse 2004/752/EÜ, Euratom, millega asutatakse Euroopa Liidu avaliku teenistuse kohus (ELT L 333, lk 7), kohaselt enne Avaliku Teenistuse Kohtu kodukorra jõustumist 1. novembril 2007 esitatud hagide osas viimase suhtes *mutatis mutandis* – artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Need peavad olema märgitud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks valmistuda enda kaitsmiseks ja Avaliku Teenistuse Kohus saaks vajaduse korral teha asjas otsuse täiendavate andmeteta.
- 54 Käesoleval juhul ei võimalda eespool nimetatud nõuded selgelt identifitseerida seda meetet või neid meetmeid, mille tühistamiseks need nõuded on esitatud, ning seetõttu tuleb need vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata.

2. Nõuded tühistada 14. märtsi 2006. aasta otsus ja EPSO ja/või valikukomitee otsus jätta hageja kandmata eelvaliku testid edukalt läbinud kandidaatide andmebaasi

- 55 Hageja esitab eelnevalt osutatud nõuete põhjendamiseks kolm väidet: esimese väite kohaselt on rikutud EÜ artikli 12 esimest lõiku ning muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõiget 1 ja lõike 3 punkti e; teise väite kohaselt on rikutud „hea halduse, võrdse kohtlemise, objektiivsuse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid”; kolmanda väite kohaselt on rikutud „võrdse kohtlemise põhimõtet, [...] õiguspärase ootuse, läbipaistvuse ja põhjendamiskohustuse põhimõtteid”.
- 56 Lisaks esitas hageja kohtuistungil neljanda väite, et 14. märtsi 2006. aasta otsuse on teinud ebapädev organ.

Esimene väide, et on rikutud EÜ artikli 12 esimest lõiku ja muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõiget 1 ja lõike 3 punkti e

- 57 Selles väites esitavad hageja ja menetluse astujad sisuliselt väite, et osalemiskutse on õigusvastane ja selle väite võib jagada kolmeks osaks. Osalemiskutse on õigusvastane osas, milles:
- kandidaadid olid kohustatud põhikeeleks märkima oma kodakondsusest tuleneva keele või koolihariduse omandamiseks kohustusliku keele (esimene väiteosa),
 - teiseks keeleks sai valida ainult saksa, inglise või prantsuse keele (teine väiteosa),
 - see oli avaldatud üksnes saksa, inglise ja prantsuse keeles ning milles EPSO ja kandidaatide vahelise kirjavahetuse keeleks sai valida vaid nimetatud keeled (kolmas väiteosa).

Esimene väiteosa, mille kohaselt olid kandidaadid osalemiskutse järgi kohustatud märkima põhikeeleks oma kodakondsusest tuleneva keele või koolihariduse omandamise keele

– Poolte argumendid

- 58 Hageja väidab, et muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punktis e sätestatu, mille kohaselt võib isiku lepingulise töötajana tööle võtta ainult tingimusel, et ta esitab tõendi ühe liidu keele põhjaliku tundmise ja teise liidu keele rahuldava tundmise kohta oma kohustuste täitmiseks vajalikul tasemel, ei eelda mingil juhul seda, et keel, mida lepinguliseks töötajaks kandideeriv isik peab põhjalikult oskama, on tingimata tema kodakondsusest tulenev keel või koolihariduse omandamise keel.
- 59 Osalemiskutse A-osa punkti 3 alapunkti b oli lisatud selgitus, mille kohaselt loetakse „valiku tegemata jätmisel” iga kandidaadi „põhikeeleks”, s.o keel, mida nad peavad põhjalikult oskama, „kodakondsusest tulenev keel või koolihariduse omandamiseks kohustuslik keel”. Selle selgitusega on EPSO hageja arvates muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punkti e vastaselt välistanud selle, et kandidaat saaks märkida oma põhikeeleks muu kui tema kodakondsusest tuleneva keele või koolihariduse omandamise keele. Hageja toonitab, et seega võetakse temalt võimalus valida oma põhikeeleks keel, mille keskel ta on üles kasvanud ja milleks käesoleval juhul on itaalia keel.
- 60 Lisaks on kodakondsusest tuleneva keele või koolihariduse omandamise keele märkimise nõue, mis on esitatud osalemiskutses ja mida kinnitatakse samas viidatud kandidaatidele koostatud juhendis ja EPSO veebilehel rubriigi all „Korduma kippuvad küsimused”, EÜ artikli 12 esimese lõiguga ja muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõikega 1 vastuolus osas, milles kandidaate koheldakse erinevalt nende kodakondsuse ja rahvusliku päritolu alusel. See takistab kaudselt osal kandidaatidest sooritada testid oma emakeeles, samas kui mõne muu kodakondsuse või rahvusliku päritoluga kandidaadile jääb see võimalus alles.
- 61 Hageja lisab, et ta ei saa nõustuda kaebuse rahuldamata jätmise otsuses esitatud komisjoni argumendiga, et osalemiskutses kasutatud väljend „valiku tegemata jätmisel” osutab sellele, et kandidaadid saavad oma põhikeelt vabalt valida. Lisaks oma ebaselgusele esineb väljend „valiku tegemata jätmisel” ainult osalemiskutse inglisis- ja prantsuskeelses versioonis, mitte saksakeelses.
- 62 Igal juhul ei ole osalemiskutse kooskõlas oma õiguspärase eesmärgiga, milleks on informeerida asjaomaseid isikuid võimalikult täpselt vabale ametikohale kandideerimiseks vajalikest tingimustest, et nad saaksid hinnata, millised on nende võimalused kandideerimiseks.
- 63 Komisjon omalt poolt palub esimese väite esimese osa tagasi lükata.
- 64 Komisjon väidab esiteks, et ükski osalemiskutse punkt ega kandidaatidele koostatud juhendis ja EPSO veebilehel toodud nõue ei kohustanud kandidaate valima põhikeeleks kodakondsusest tulenevat keelt või koolihariduse omandamise keelt. Kodakondsuse ja koolihariduse kriteerium olid osalemiskutses esitatud vaid täienduseks, et juhul kui kandidaat unustab keele registreerimisel märkida, saab selle puuduse kõrvaldada.
- 65 Komisjon märgib kostja vastuses, et igal juhul ei saanud hageja valida muud keelt kui prantsuse keel. Komisjoni sõnul pidid kandidaadid valima põhikeeleks selle keele, mida nad kõige paremini valdavad. Käesoleval juhul valdab hageja prantsuse keelt paremini kui itaalia keelt. Seega juhul, kui asjaomane isik oleks põhikeeleks valinud itaalia keele ja teiseks keeleks prantsuse keele, oleks ta saanud põhjendamatu eelise, kuna testid oleks tulnud sooritada keeles, mida ta kõige paremini oskab. Osalemiskutse eesmärk oli panna kandidaadid võrdsesse olukorda, nõudes neilt eelvaliku testide sooritamist keeles, mida nad eeldatavalt ei valda nii hästi kui oma põhikeelt.

66 Komisjon märkis kohtuistungil siiski sõnaselgelt, et vastupidi sellele, nagu võis tema kostja vastusest aru saada, said kandidaadid põhikeeleks vabalt valida mis tahes keele, mida nad põhjalikult oskavad. Komisjon leiab, et hagejal oli lubatud valida itaalia keel põhikeeleks ja prantsuse keel teiseks keeleks ning sooritada eelvaliku testid seega prantsuse keeles. Komisjon lisab, et asjaomane isik valis vabalt põhikeeleks siiski prantsuse keele.

– Avaliku Teenistuse Kohtu hinnang

67 Kõigepealt olgu meenutatud, et muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punkti e kohaselt võib isiku lepingulise töötajana tööle võtta ainult tingimusel, et ta esitab muu hulgas tõendi „ühe [liidu] keele põhjaliku tundmise [...] kohta”.

68 Ehkki keel, mida lepinguliseks töötajaks kandideeriv isik reeglina põhjalikult oskab, on tema kodakondsusest tulenev keel või koolihariduse omandamise keel, ei saa siiski välistada, nagu ka komisjon kohtuistungil mõõnis, et kandidaat valdab põhjalikult ka mõnda muud keelt. Seega on selge, et kuna muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punktis e ei olnud ühtegi sellekohast selgitust, ei olnud artikli koostajate tahe, et keel, mida lepinguliseks töötajaks kandideeriv isik peab põhjalikult oskama, on piiratud ainult tema kodakondsusest tuleneva keele või siis koolihariduse omandamise keelega, juhul kui kandidaat on sellise liikmesriigi kodanik, kus on mitu ametlikku keelt.

69 Niisiis on käesoleval juhul küsimus selles, kas EPSO nõudis, et kandidaadid peavad põhikeeleks valima kodakondsusest tuleneva keele või koolihariduse omandamise keele, rikkudes sellega muude teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punkti e, nagu väidab hageja.

70 Sellega seoses olgu meenutatud, et osalemiskutse A-osa punkti 3 alapunkti b prantsuskeelses versioonis nõuti kandidaatidelt lisaks muudele tingimustele „ühe Euroopa Liidu ametliku keele [...] põhjalikku oskust – põhikeel” ja täpsustati sulgudes, et „valiku tegemata jätmisel võib põhikeeleks lugeda kandidaadi kodakondsusest tuleneva keele või koolihariduse omandamiseks kohustusliku keele”.

71 Vastupidi hageja poolt väidetule ei saa eelnevalt osutatud täpsustust, mis sisaldub ka osalemiskutse ingliskeelses versioonis, tõlgendada nii, et see tegi kandidaatidele kohustuslikuks valida põhikeeleks kodakondsusest tuleneva keele, või juhul kui kandidaat on koolihariduse omandanud liikmesriigis, kus on kaks või enam ametlikku keelt, hariduse omandamise keele. Väljendi „valiku tegemata jätmisel” kasutamine osutab sellele, et EPSO lisas asjaomase selgituse üksnes selleks, et informeerida kandidaate sellest, et juhul kui kandidaat unustab registreerimisel oma põhikeele mainimata, kõrvaldab EPSO selle puuduse ja registreerib selleks keeleks kandidaadi kodakondsusest tuleneva keele või koolihariduse omandamise keele – keel, mida kandidaat eeldatavasti kõige paremini oskab.

72 On tõsi, et osalemiskutse saksakeelne versioon erineb prantsus- ja ingliskeelsest versioonist, sest saksakeelne versioon on sõnastatud järgmiselt: „*Sie müssen über eine gründliche Kenntnis einer der Amtssprachen der Europäischen Union verfügen [...] – Hauptsprache (als Hauptsprache wird die Landessprache des Bewerbers oder die Sprache der Pflichtschule betrachtet) [...]*” („Te peate ühte Euroopa Liidu ametlikku keelt [...] põhjalikult oskama – põhikeel (põhikeeleks loetakse kandidaadi kodakondsusest tulenev keel või koolihariduse omandamiseks kohustuslik keel) [...]). Väljakujunenud kohtupraktika järgi välistab liidu õigusnormide ühetaolise kohaldamise ja seega ka tõlgendamise nõue siiski, et teksti ühte versiooni käsitletak teistest eraldi, ent näeb siiski ette, et seda tõlgendatakse nii selle koostaja tegelikku tahet kui ka eesmärki arvestades, võttes eeskätt arvesse kõigis liidu keeltes olevaid versioone (vt selle kohta Avaliku Teenistuse Kohtu 30. novembri 2009. aasta otsus kohtuasjas F-83/07: Zangerl-Posselt vs. komisjon, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika, mille peale on esitatud apellatsioonkaebus Euroopa Liidu Üldkohtule, kohtuasi T-62/10 P). Kuna saksakeelne versioon on asjaomase teksti kahe ülejäänud versiooniga võrreldes vähemuses, tuleb eelistada viimasena nimetatud

versioone. Et hageja ei ole pealegi oma kandideerimisavalduses kas või lühidalt kuskil märkinud, et ta mingil määral saksa keelt oskab, ei saa ta väita, et osalemiskutse saksakeelne versioon viis ta eksitusse, pannes teda uskuma, et ta peab põhikeeleks valima kodakondsusest tuleneva keele.

- 73 Lõpetuseks tuleb märkida, et EPSO veebilehe rubriigi all „Korduma kippuvad küsimused” vastas EPSO küsimusele „Kuidas on määratletud „põhikeel” ja „teine keel?”, et „[r]eeglina on põhikeel teie kodakondsusest tulenev keel, kui see on üks Euroopa Liidu 20 ametlikust keelest [ning et] [r]iikide puhul, kus on kaks või enam ametlikku keelt, on põhikeeleks teie kohustusliku koolihariduse omandamise keel”. Väljendi „reeglina” kasutamine osutab seega sellele, et EPSO ei välistanud võimalust, et kandidaat võis osalemiskutsega seotud katsetel valida põhikeeleks oma kodakondsusest tulenevast keelest ja koolihariduse omandamise keelest erineva keele, tingimusel et ta oskab neid keeli põhjalikult.
- 74 Neil asjaoludel ei saa nõustuda väitega, et on rikutud muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punkti e, kuna hagejal ei ole alust väita, et EPSO tegi talle kohustuslikuks märkida põhikeeleks tema kodakondsusest tuleneva keele. Samal põhjusel ei saa nõustuda ka väidetega, et on rikutud EÜ artikli 12 esimest lõiku ja muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõiget 1.
- 75 Järelikult tuleb esimese väite esimene osa põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

Teine väiteosa, mille kohaselt on osalemiskutses teise keele valik õigusvastaselt piiratud ainult saksa, inglise või prantsuse keelega

– Poolte argumendid

- 76 Hageja meenutab, et vastavalt muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punktile e saab administratsioon nõuda lepinguliseks töötajaks kandideerivalt isikult konkreetse keele rahuldavat oskust vaid täidetavate kohustuste erilaadi tõttu. Hageja arvates ei ole EPSO seda tingimust täitnud, kuna ta otsustas piirata osalemiskutses teise keele valikut saksa, inglise või prantsuse keelega, kuigi töökohustused, mida kandidaadid töölevõtmise korral täitma hakkavad, ei nõua kõik või ei nõua kõik samal määral saksa, inglise või prantsuse keele rahuldavat oskust.
- 77 Hageja selgitab veel, et piirates teise keele valikut saksa, inglise või prantsuse keelega, on EPSO jätnud tähelepanuta lepingulise töötaja tööülesannete „välise mõõtme”, sest lepingulised töötajad kasutavad suhetes liikmesriikidega või liikmesriikide jurisdiktsiooni alla kuuluvate isikutega kõiki liidu institutsioonide ametlikke keeli.
- 78 Hageja lisab, et ühegi põhjendusega, mille komisjon teise keele valiku piiramise õigustamiseks võib esitada, ei saa nõustuda.
- 79 Tõepoolest, juhul kui komisjon põhjendab niisugust piirangut halduslike takistustega – EPSO-l ja äriühingul, kellele ta oli andnud volitused eelvaliku testide korraldamiseks, puuduvad piisavad materiaalsed vahendid ja inimressursid testide korraldamiseks kõigis 20 Euroopa Liidu ametlikus keeles –, on see piirang õigusvastane, kuna sellel ei ole mingit seost nende tööülesannetega laadiga, mida hakatakse täitma.
- 80 Samuti ei ole sellel õigustusel alust juhul, kui piirangut põhjendatakse väidetava asjaoluga, et saksa, inglise ja prantsuse keel on Euroopa Liidu institutsioonide töökeeled. Määruse nr 1 artikkel 1 sätestab, et institutsioonide töökeelteks on kõik Euroopa Liidu ametlikud keeled, mitte ainult saksa, inglise või prantsuse keel. Teisalt, kuigi määruse nr 1 artikkel 6 lubab institutsioonidel näha ette lihtsustatud keelekasutuse korra puhtalt nende sisemiste vajaduste tarbeks, ei ole mingil viisil osutatud sellele, et

samad institutsioonid peaksid niisuguse korra kehtestama. Igal juhul ei ole tõendatud, et kõnealused kolm keelt on konkreetselt need keeled, mida institutsioonide sisemises töökorralduses tavaliselt kõige rohkem kasutatakse.

- 81 Peale selle olukorras, kus saksa, inglise ja prantsuse keel on – vähemalt Brüsselis ja Luksemburgis asuvates institutsioonides – sisemises asjaajamises kasutatavateks keelteks, väidab hageja, et taotletud eesmärgi ja selle saavutamiseks EPSO võetud meetmete vahel ei ole mingit asjakohast ja veelgi vähem proportsionaalset suhet. Nende kandidaatide puhul, kes on põhikeeleks valinud saksa, inglise või prantsuse keele, tähendaks EPSO nõue valida teiseks keeleks veel üks keel nendest kolmest, et need kandidaadid peavad tõendama kahe institutsioonide sisemises asjaajamises kasutatava keele oskust, samas kui kandidaatidelt, kes on põhikeeleks valinud muu kui saksa, inglise või prantsuse keele, nõutakse ainult ühe sisemise asjaajamise keele oskust.
- 82 Hageja järeldeb selle põhjal, et piirates teise keele valikut saksa, inglise või prantsuse keelega ning takistades tal seega valida itaalia keelt, rikkus EPSO EÜ artiklit 12, diskrimineerimiskeelu põhimõtet ja muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punkti e.
- 83 Komisjon väidab omalt poolt, et kandidaatidele pandud kohustus valida teiseks keeleks saksa, inglise või prantsuse keel peegeldab kõigest huvi sisemise asjaajamise tõhususe vastu institutsioonides. Kuivõrd ametlike keelte arv on märkimisväärselt suurenenud, peab sisemise asjaajamise saama tagada sellega, kõik ametnikud ja muud teenistujad oskavad vähemalt ühte nendest keeltest, mida institutsioonides ja eelkõige komisjonis tegelikult tavaliselt kasutatakse.
- 84 Komisjon lisab, et juhul kui kandidaadid valisid põhikeeleks saksa, inglise või prantsuse keele, on õigustatud nõuda nendelt isikutelt nimetatud keeltest veel ühe keele oskust, mis on esiteks vajalik kõikide kandidaatide võrdse kohtlemise tagamiseks ja teiseks sisemise asjaajamise võimaluste laiendamiseks.
- 85 Lisaks märgib komisjon, et osalemiskutse eesmärk oli moodustada andmebaas, mis rahuldaks töölevõtmise vajadused tulevikus, mitte aga konkreetse ametikoha täitmine, ning sellest tulenevalt oli EPSO-l seda enam põhjust tagada, et kõik sellesse andmebaasi kantud kandidaadid tõendavad keeleoskust, mis on nõutav nende tegevusüksuse mis tahes ametikohal, mida neile võidakse pakkuda.
- 86 Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik väidavad, et piirates need keeled, mida kandidaadid peavad rahuldaval tasemel oskama, saksa, inglise või prantsuse keelega, rikkus EPSO nii EÜ artiklit 290, mis annab liidu institutsioonide keelekasutuse korra kehtestamise nõukogu ainupädevusse, samuti otsust 2002/620, millega ei anta EPSO-le keelekasutuse korra osas mingisugust pädevust, kui ka põhiõiguste harta artiklit 22, mis tagab mitmekeelsuse põhimõtte. Väites, et kandidaatidel oleks pidanud olema võimalus valida teine keel kõigi liidu ametlike keelte hulgast, leiavad menetlusse astujad lõpuks, et sellise piiranguga rikutakse ka õiguspärase ootuse põhimõtet ja et see on täiesti põhjendamata.
- 87 Hispaania Kuningriik lisab, et komisjon ei ole esitanud ühtegi selgitust, mis põhjendaks seda, et saksa, inglise ja prantsuse keel on komisjonis kõige enam kasutatavad keeled, või et nende keelte valimine sisemise asjaajamise keeltena on põhjendatud objektiivsete kaalutlustega. Igal juhul ei ole volinike kolleegium ühtegi sellesisulist otsust vastu võtnud.
- 88 Viimaseks täheldab Hispaania Kuningriik, et osalemiskutses esitatud keeleoskuse nõue andis vastuolus EÜ artikliga 12 eelise kandidaatidele, kes on nende liikmesriikide kodanikud, kus ametlikuks keeleks on saksa, inglise või prantsuse keel.

– Avaliku Teenistuse Kohtu hinnang

- 89 Alustuseks olgu märgitud, et muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punktis e esitatud keelenõuded, milleks on käesoleval juhul nõue osata ühte liidu keelt põhjalikult ja teist liidu keelt rahuldaval tasemel kohustuste täitmiseks vajalikus ulatuses, on kõigest lepinguliste töötajate töölevõtmise miinimumnõuded.
- 90 Sellest tulenevalt võib administratsioonil teenistuse või töökoha vajadustest lähtuvalt olla vajaduse korral õigus määrata kindlaks keel või keeled, mille puhul on nõutav nende põhjalik või rahuldav oskus (vt *a contrario* Euroopa Kohtu 4. märtsi 1964. aasta otsus kohtuasjas 15/63: Lassalle vs. parlament, lk 73 ja 74; kohtujurist Lagrange'i ettepanek selle kohtuotsuse kohta, lk 94; vt samuti eespool viidatud kohtuotsused Hispaania vs. komisjon, punkt 65, ja Itaalia vs. komisjon, punkt 81).
- 91 Kuigi niisugune eriline keeleoskuse nõue võib tuleneda sellele ametikohale esitatud konkreetsetest nõuetest, kuhu lepinguline töötaja asub, võib see üldisemalt tuleneda sellest, et institutsiooni sisemises asjaajamises kasutatakse ühte või mitut keelt. Kuna institutsioonil on isegi ilma sellekohast ametlikku otsust tegemata õigus valida sisemiseks asjaajamiseks piiratud arvul keeli, tingimusel et tehtud valik põhineb funktsionaalsete vajadustega seonduvatel objektiivsetel asjaoludel (vt selle kohta kohtujurist Poiares Maduro ettepanek kohtuasjas C-160/03: Hispaania vs. Eurojust, milles Euroopa Kohus tegi otsuse 15. märtsil 2005, punktid 49 ja 56; eespool viidatud kohtuotsused Hispaania vs. komisjon, punkt 75, ja Itaalia vs. komisjon, punkt 93), järeldub sellest, et asjaomane institutsioon võib õiguspäraselt nõuda lepingulistelt töötajatelt, keda ta soovib tööle võtta, selle institutsiooni sisemises asjaajamises kasutatavatele keeltele vastavat keeleoskust. Vastupidisel juhul riskib ta sellega, et võtab tööle töötaja, kes ei suuda kohaselt täita oma töökohustusi institutsioonis, sest võib juhtuda, et ta ei ole võimeline oma töökaaslastega suhtlema ja ülemuste korraldustest aru saama või teeb seda väga suurte raskustega. Seejuures tuleb märkida, et eespool viidatud kohtuotsuses Itaalia vs. komisjon, mis tehti kohtuasjas, kus EPSO oli avaldanud konkursiteate, et koostada reservnimekiri administraatorite ja assistentide vabade ametikohtade täitmiseks Euroopa institutsioonides, tunnistas Euroopa Liidu Üldkohus mitte ainult seda, et saksa, inglise ja prantsuse keele valik vastab liidu institutsioonide ja asutuste funktsionaalsetele vajadustele, vaid ka seda, et EPSO-l oli õigus nõuda konkursil osalevatelt kandidaatidelt, et nad oskaksid teise keelena ühte nimetatud kolmest keelest (eespool viidatud kohtuotsus Itaalia vs. komisjon, punkt 103).
- 92 Tuleb siiski meenutada, et personalieeskirjade artikli 1d lõige 1 keelab igasuguse diskrimineerimise keeleoskuse alusel ning sama artikli lõike 6 kohaselt peab kõiki diskrimineerimiskeelu põhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise piiranguid objektiivselt ja otstarbekalt põhjendama ja need peavad vastama personalipoliitika üldise huvi kohastele seaduslikele eesmärkidele. Sellest tulenevalt ei ole keeleoskuse nõue, millel ei ole taotletud eesmärgiga mõistlikult proportsionaalset suhet, personalieeskirjade artikli 1d lõikes 1 tagatud diskrimineerimiskeelu põhimõttega kooskõlas. Samuti on see vastuolus personalieeskirjale artikliga 27, mille kohaselt peab administratsioon valida vabade ametikohtade täitmiseks võimalikult võimekad, tulemuslikud ja sõltumatud ametnikud. Kui lepinguliseks töötajaks kandideerivatelt isikutelt nõutakse – kas või rahuldaval tasemel – mitme kindlaksmääratud keele oskust, ilma et see nõue oleks taotletud eesmärgiga proportsionaalne, annab see nendele keeltele privileegeeritud staatuse, kuigi EÜ artikli 290 kohaselt saab eeskirjad Euroopa Liidu keelte kohta ühehäälselt kindlaks määrata ainult nõukogu ning põhiõiguste harta artikli 22 kohaselt peab liit austama „kultuurilist, usulist ja keelelist mitmekesisust”.
- 93 Eelnevalt esitatud kaalutlustest lähtuvalt tuleb hageja ja menetlusse astujate väidetele vastamiseks kõigepealt välja selgitada, kas osalemiskutses sisalduvad keeleoskuse nõuded vastavad personalipoliitika üldise huvi kohastele seaduslikele eesmärkidele, ning jaatava vastuse korral, kas esitatud nõuete ja taotletud eesmärgi vahel on mõistlik proportsionaalne suhe.

- 94 Mis puutub esiteks küsimusse, kas osalemiskutses sisalduvad keeleoskuse nõuded vastavad personalipoliitika üldise huvi kohastele seaduslikele eesmärkidele, siis tuleb meenutada, et osalemiskutse avaldati „Euroopa institutsioonide ja eelkõige komisjoni ja nõukogu nimel” „nende kandidaatide andmebaasi moodustamiseks, kelle saab tööle võtta lepinguliste töötajatena erinevate tööülesannete täitmiseks Euroopa institutsioonides”. Menetluse käigus esitatud dokumentidest tuleneb, et saksa, inglise ja prantsuse keelt kasutatakse erinevas ulatuses sisemise asjaajamise keelena institutsioonides, kes võtavad tööle olulise osa kandidaatidest, kes on eelvaliku testid edukalt läbinud, ehk komisjonis ja nõukogus.
- 95 Seega, kui võtta arvesse saksa, inglise ja prantsuse keele positsiooni institutsioonides, kus töölevõetud lepingulised töötajad peaksid hakkama oma töökohustusi täitma, vastavad osalemiskutses sisalduvad keelenõuded personalipoliitika üldise huvi kohastele seaduslikule eesmärgile tagada, et töötajatel on sisemise asjaajamise keelele vastav keeleoskus.
- 96 Oluline on lisada, et käesoleval juhul oli osalemiskutse eesmärk moodustada andmebaas, et võtta erinevatesse liidu institutsioonidesse tööle nelja tegevusüksusesse kuuluvaid lepingulisi töötajaid „erinevate tööülesannete täitmiseks” institutsioonides. Seega, kui võtta esiteks arvesse nende institutsioonide erinevusi, kes võivad eelvaliku testid edukalt läbinud isikuid tööle võtta, ja teiseks vabade ametikohtade paljusust, oli põhjendatud, et EPSO kontrollib, kas need isikud on kohe võimelised oma töökohustusi täitma, st kas nad on võimelised vähemalt ühest neid tööle võtva institutsiooni töökeelest aru saama.
- 97 Veel olgu meenutatud, et erinevalt ametnikest on lepingulised töötajad tavaliselt institutsiooni teenistuses piiratud aja, mis on muude teenistujate teenistustingimustes kindlaks määratud, ning seetõttu ei ole nende töötajate keeleoskuse puudulikkust võimalik kõrvaldada koolitusprogrammide abil, mis institutsioonid on mitmekeelsuse soodustamiseks ja edendamiseks kasutusele võtnud.
- 98 Teiseks jääb vastata küsimus, kas osalemiskutses sisalduvate keelenõuete ja taotletud eesmärgi vahel on mõistlik proportsionaalne suhe. Sellega seoses olgu selgitatud, et eespool viidatud kohtuotsustes Itaalia *vs.* komisjon (punkt 94) ja Hispaania *vs.* komisjon (punkt 75) leidis Euroopa Liidu Üldkohus, et juhul kui institutsioon valib mitu sisemise asjaajamise keelt, ei saa nõuda isikutelt, kelle ta soovib tööle võtta, lisaks nendele keeltele veel ühe keele oskust. Euroopa Liidu Üldkohtu hinnangul ei saa mitme keele samaaegse oskuse nõuet põhjendada asutusesisese asjaajamise vajadustega ning see võib tuleneda üksnes soovist anda teatud ametlikele keeltele privilegeeritud staatus.
- 99 Käesolevas asjas on selge, et osalemiskutses nõuti kandidaatidelt põhikeelena ühe ametliku keele põhjalikku oskust ja teise keelena saksa, inglise või prantsuse keele rahuldavat oskust, kusjuures teine keel pidi olema põhikeelest erinev keel. Avaliku Teenistuse Kohus märgib seega, et EPSO nõudis kandidaatidelt, et nad oskaksid vaid ühte sisemise asjaajamise keeltest institutsioonides, kes võivad neid tööle võtta.
- 100 Vastab tõele, et juhul, kui on tegemist kandidaatidega, kes nagu hageja on valinud põhikeeleks saksa, inglise või prantsuse keele, tähendas nõue valida teiseks keeleks veel üks keel nendest kolmest, et need kandidaadid peavad tõendama kahe sisemises asjaajamises kasutatava keele oskust: ühte põhikeelena ja teist teise keelena.
- 101 Seda asjaolu ei saa siiski EPSO taotletud eesmärgi suhtes ebaproportsionaalseks pidada.
- 102 Esiteks tõsiasi, et mõni kandidaat valis põhikeeleks saksa, inglise või prantsuse keele, oli tingitud nende konkreetsest olukorrast (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 5. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas T-376/03: Hendrickx *vs.* nõukogu, punkt 33).

- 103 Teiseks on oluline meenutada, et diskrimineerimiskeelu põhimõte, mis on võrdsuse üldpõhimõtte konkreetne väljendus (vt selle kohta Euroopa Kohtu 19. oktoobri 1977. aasta otsus liidetud kohtuasjades 117/76 ja 16/77: Ruckdeschel jt, EKL 1977, punkt 7), moodustab koos viimasega ühe liidu põhiõigustest, mille järgimise Euroopa Kohus tagab (Euroopa Kohtu 12. detsembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-442/00: Rodríguez Caballero, punkt 32). Eespool viidatud kohtuotsuse Itaalia vs. komisjon punktis 94 rõhutas Euroopa Liidu Üldkohus, et keelenõuded, mis on esitatud isikutele, kes kandideerivad ametikohtadele Euroopa Liidu institutsioonides ja asutustes, ei või põhjustada liidu kodanike põhjendamatu erinevat kohtlemist ega takistada võrdset juurdepääsu neile pakutud ametikohtadele.
- 104 On tõsi, et käesolevas asjas on EPSO väljapakutud lahenduse tagajärg see, et koheldakse erinevalt kandidaate, kes valisid põhikeeleks muu kui saksa, inglise või prantsuse keele, ning kandidaate, kes valisid põhikeeleks ühe nimetatud kolmest keelest. Kui esimesena nimetatud kandidaatidel oli võimalus valida teine keel kolme keele, s.o saksa, inglise või prantsuse keele hulgast, siis teisena nimetatud kandidaadid said sellise valiku teha vaid kahe keele vahel. Kui EPSO oleks seevastu valinud teistsuguse lahenduse, nagu hageja soovis, ja andnud kandidaatidele, kes olid oma põhikeeleks valinud saksa, inglise või prantsuse keele, võimaluse vabalt valida teine keel kõikide ametlike keelte hulgast, mis ei ole nende põhikeel, oleks selline lahendus andnud neile teiste kandidaatide ees palju suurema eelise, kui viimastele tegelikult osaks langes. Seega, kuna EPSO-l tuli valida kahe lahendusvariandi vahel, mis mõlemad põhjustavad kahe kandidaatide rühma erinevat kohtlemist, otsustas EPSO variandi kasuks, mis põhjustab vähemal määral erinevat kohtlemist, ja seega ei saa öelda, et EPSO oleks kehtestanud sobimatud keeleoskuse nõuded.
- 105 Järelikult tuleb tagasi lükata väited, et nõue valida teiseks keeleks veel üks nimetatud kolmest keelest, mis oli esitatud kandidaatidele, kes valisid põhikeeleks saksa, inglise või prantsuse keele, ei ole põhiõiguste harta artikli 22, diskrimineerimiskeelu põhimõtte ega muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 3 punktiga e kooskõlas.
- 106 Peale selle on liidu institutsioonide sisemises töökorralduses asutusesisese asjaajamise keele valimine asjaomaste institutsioonide ülesanne ja neil on õigus seda oma töötajatelt nõuda. Määruse nr 1 – mille nõukogu võttis vastu asutamislepingu sätete alusel, mis andsid talle volitused kehtestada eeskirjad Euroopa Liidu institutsioonide keelte kohta – artiklist 6 tuleneb, et „institutsioonid võivad oma töökorras sätestada, milliseid keeli konkreetsetel juhtudel kasutatakse”. Seega vastupidi Hispaania Kuningriigi ja Itaalia Vabariigi poolt väidetule oli EPSO pädev piirama teise keele valikut saksa, inglise või prantsuse keelega, nagu ta tegi seda osalemiskutses, mis oli avaldatud „Euroopa institutsioonide ja eelkõige komisjoni ja nõukogu nimel”.
- 107 Samuti tuleb tagasi lükata argument, et EPSO oleks pidanud osalemiskutses põhjendama valikut kasutada eelvaliku testide tegemiseks asjaomast kolme keelt, kuna on selge, et see valik vastab institutsioonide sisemistele vajadustele (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Hispaania vs. komisjon, punkt 88).
- 108 Samamoodi ei saa nõustuda Hispaania Kuningriigi esitatud argumendiga, et osalemiskutses esitatud keeleoskuse nõue andis vastuolus EÜ artikliga 12, mis keelab igasuguse kodakondsusel põhineva diskrimineerimise, eelise kandidaatidele, kes on nende liikmesriikide kodanikud, kus ametlikuks keeleks on saksa, inglise või prantsuse keel, kuna nimetatud kandidaadid pidid nii nagu teiste liikmesriikide kodanikud sooritama eelvaliku testid keeles, mida nad põhjalikult ei oska.
- 109 Lõpetuseks, kuigi Itaalia Vabariik põhjendab oma väidet, mille kohaselt teise keele valiku piiramisega rikutakse õiguspärase ootuse põhimõtet, sellega, et EPSO tavapraktikas ei ole ametnike töölevõtmise konkursside korraldamisel seatud teise keele valikule mingeid piiranguid ja seda ka pärast 10 uue liikmesriigi ühinemist 2003. aastal, ei nähtu toimikus sisalduvatest materjalidest siiski, et EPSO oleks avalikult kohustunud – mida ta pealegi ei oleks õiguspäraselt saanud teha – mitte kehtestama teise keele osas piirangut lepinguliste töötajate valikumenetluses, mis tal tuli korraldada.

110 Järelikult tuleb esimese väite teine osa tagasi lükata.

Esimese väite kolmas osa, mille kohaselt on osalemiskutse avaldamise viis ning EPSO ja kandidaatide vahelise kirjavahetuse keele valik õigusvastased

111 Itaalia Vabariik väidab, et kuna EPSO otsustas, et osalemiskutse avaldatakse üksnes saksa, inglise ja prantsuse keeles ning et administratsiooni ja kandidaatide vahelise kirjavahetuse keele saab valida ainult nende kolme keele hulgast, ega esitanud selle kohta põhjendust, siis rikkus EPSO EÜ artiklit 12, põhiõiguste harta artiklit 22 ja määruse nr 1 artikleid 1-6.

112 Niisugused rikkumised ei saanud siiski hageja huve riivata, kuna tal oli võimalik pärast osalemiskutse avaldamist end katsetele registreerida, eelvaliku testide tegemisel osaleda ja EPSO-ga kontakti pidada (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 9. veebruari 1994. aasta otsus kohtuasjas T-3/92: Latham vs. komisjon, punkt 53). Menetlusse astujal ei ole õigust esitada argumenti, millele hageja ei saa tugineda.

113 Neil asjaoludel tuleb esimese väite kolmas osa igal juhul tagasi lükata.

114 Kuna esimese väite kolm osa lükati tagasi, tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teine väide, et „on rikutud hea halduse, võrdse kohtlemise, objektiivsuse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid”

Poolte argumendid

115 Käesoleva väite saab jaotada sisuliselt kaheks osaks.

116 Esimeses väiteosas leiab hageja, et eelvaliku testides, mis ta 6. jaanuaril 2006 sooritas, esines tehnilisi tõrkeid. Vähemalt neljal korral häiris testide tegemist see, et tema kasutada olev arvuti ei olnud töökorras, mille tõttu pidi iga kord sekkuma informaatik. Esinenud tõrked häirisid teda ja kulutasid osa talle antud ajast, ilma et tal oleks lubatud testi uuesti alustada või saada täiendavat aega kaotatud aja kompenseerimiseks.

117 Hageja toob esile, et EPSO korraldatud katsetel 2005. aasta detsembris ja 2006. aasta jaanuaris valitses üldiselt „suur segadus”, mis ilmneb ametiühinguliidu kogutud kandidaatide kinnitustest, ning näiteks mõni neist kandidaatidest, kes olid küll nõuetekohaselt registreeritud, ei saanud asjaomastel katsetel osaleda või igal juhul ei saanud infotehnoloogiliste tõrgete tõttu testi küsimustega tutvuda. Lisaks otsustasid valikukomitee liikmeks olevad töötajate esindajad valikukomitee ja EPSO 10. koosolekul jätta valiku tulemused heaks kiitmata eelkõige tehniliste tõrgete tõttu, mis osalemiskutse raames korraldatud katsete läbiviimisel üldiselt esinesid.

118 Hageja väidab, et eelvaliku testide läbiviimisel esinenud rikkumised olid ilmselgelt olulised, kuna rikkumiste korduvus, sagedus ja nende kõrvaldamiseks vajalik aeg segasid tõsiselt hageja keskendumist.

119 Teises väiteosas vaidlustab hageja tulemused, mis talle 14. märtsi 2006. aasta otsusega saadeti. Ta selgitab, et 27. veebruaril 2006 nii talle kui veel 62-le kandidaadile edastatud elektrooniline teade, milles teatati, et ta on eelvaliku testid läbinud, ja seejärel 14. märtsil 2006 edastatud uus elektrooniline teade vastupidise sisuga tõi esile katsete tulemuste registreerimisel ja töötlemisel esinenud probleemid. Peale selle on vastuolus ühelt poolt 14. märtsi 2006. aasta otsus, milles hagejale teatati, et talle ekslikult katsete eduka läbimise kohta saadetud 27. veebruari 2006. aasta elektrooniline teade oli tingitud „kandidaatidele kirjade edastamisel tehtud veast”, ja teiselt poolt 19. aprilli 2006. aasta e-kiri, mille

kohaselt oli selle vea põhjuseks tema üldhinde arvutamisel tehtud viga. Ühe teise kandidaadi kirjalikust tunnistusest nähtub veel, et infotehnoloogiline andmebaas, kus säilitati eelvaliku testides kandidaatide antud vastuseid, oli rikkega.

- 120 Komisjon palub omalt poolt käesoleva väite mõlemad osad tagasi lükata.
- 121 Esimese väiteosa kohta väidab komisjon, et hageja ei ole esitanud ühtegi tõendit ega algset tõendit põhjendamaks väidet, et rikkumised mõjutasid tema testide sooritamist.
- 122 Teise väiteosa kohta märgib komisjon, et 27. veebruari 2006. aasta elektroonilise teatega hagejale eelvaliku testide eduka läbimise kohta ekslikult teabe edastamine oli tingitud arvuti programmeerimisveast, kuna seal ei võetud arvesse asjaolu, et hageja, kes olles kogunud verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamise testides 33,33% õigeid vastuseid, ei saavutanud 21. novembri 2005. aasta teatises nõutud miinimumi, mis oli 35%.

Avaliku Teenistuse Kohtu hinnang

– Esimene väiteosa

- 123 Vastavalt hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtetele on institutsioonide ülesanne tagada kõigile konkursil osalevatele kandidaatidele katsete võimalikult rahulik ja nõuetekohane läbiviimine. Konkursi katsete läbiviimisel aset leidnud rikkumine mõjutab nende katsete õiguspärasust siiski vaid juhul, kui see rikkumine on oluline ja võib moonutada katsete tulemusi. Sellise rikkumise puhul on kostjaks olev institutsioon kohustatud tõendama, et see ei mõjutanud katsete tulemusi (Avaliku Teenistuse Kohtu 13. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas F-22/05: Neophytou vs. komisjon, punkt 60).
- 124 Käesolevas asjas väidab hageja, et eelvaliku testid, mis ta 6. jaanuaril 2006 sooritas, olid täis tehnilisi tõrkeid ning vähemalt neljal korral häiris testide tegemist see, et tema kasutada olev arvuti ei olnud töökorras. Samas ei osunda ükski hageja esitatud asjaolu selgelt, millist laadi olid tõrked, mille tõttu ta väidetavalt isiklikult kannatas. Seda ei tõenda eeskätt asjaolu, et teistel kandidaatidel oli katsete käigus tulnud ette tehnilisi rikkeid, ega asjaolu, et valikukomitee liikmeks olevad töötajate esindajad olid valikukomitee koosolekul otsustanud jätta valiku tulemused eelkõige tehniliste tõrgete tõttu heaks kiitmata. Peale selle, kuigi hageja tulemusi kajastavast tabelist, millega tal oli võimalik EPSO veebilehel tutvuda, ilmneb, et verbaalse võimekuse testi neljale küsimusele vastamiseks kulus rohkem aega kui sama testi ülejäänud neljale küsimusele vastamiseks, ei tõenda see asjaolu, et väidetavad tõrked tegelikult esinesid, millele eelvaliku testide korraldamise eest vastutava äriühingu kinnituses kategooriliselt vastu vaieldakse. Lõpetuseks tuleb märkida, et alles pärast 14. märtsi 2006. aasta otsusest teadasaamist tõi hageja välja, et ta oli asjaomastest tõrgetest teatanud.
- 125 Seega tuleb teise väite esimene osa tagasi lükata.

– Teine väiteosa

- 126 Käesoleval juhul on selge, et kõigepealt teatas EPSO 27. veebruari 2006. aasta elektroonilises teates hagejale, et ta on eelvaliku testid edukalt läbinud, ning hiljem 14. märtsi 2006. aasta otsuses, et ta on läbi kukkunud. Lisaks nähtub toimikumaterjalidest, et administratsioon on muutnud niisuguste vasturääkivate teadete andmise kohta oma selgitusi. Pärast seda, kui EPSO oli 14. märtsi 2006. aasta otsuses viidanud „kirjade edastamisel tehtud veale”, seejärel 19. aprilli 2006. aasta kirjas „arvutusveale”, pidas komisjon Avaliku Teenistuse Kohtu määratud menetlust korraldavale meetmele antud vastuses kõnealuse tõrke põhjuseks „arvuti programmeerimisviga”, selgitades, et seal ei võetud arvesse asjaolu, et asjaomane isik, kes olles kogunud verbaalse ja matemaatilise võimekuse testides kõigest 33,33% õigeid vastuseid, ei saavutanud nõutud miinimumi 35%.

- 127 Siiski tuleb rõhutada, et komisjon esitas tabeli, milles on toodud kodeeritud loetelu küsimustest, mis hagejale verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamise testides esitati, õiged vastused, mis ta nendele küsimustele oleks pidanud andma, ja vastused, mis hageja tegelikult nendele küsimustele andis. Kuigi hageja vaidlustab üldiselt nende tulemuste usaldusväärsuse, mis EPSO kandidaatidele edastas, ei ole ta tõendanud ega isegi väitnud, et tema verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamiseks läbi viidud eelvaliku testide tulemuste osas oleks tema õigete vastuste koguprotsent olnud suurem kui 33,33%.
- 128 Seega saab hageja toetuda EPSO poolt kandidaatidele edastatud tulemuste üldise usaldusväärsuse vaidlustamisele, põhjendamaks oma nõudeid 14. märtsi 2006. aasta otsuse tühistamiseks, vaid osas, milles vaidlustamise tulemusena on võimalik kindlaks teha, et hageja oleks täitnud 21. novembri 2005. aasta teatise kindlaks määratud tingimused, st saanud eelvaliku testides vähemalt 35% õiged vastused. Kuna see käesoleval juhul nii ei ole, tuleb järelikult teise väite teine osa tagasi lükata, kuigi EPSO rikkus raskelt hea halduse põhimõtet, saates hagejale tema eelvaliku testide tulemuste kohta vasturääkivaid teateid.

- 129 Järelikult tuleb teine väide tagasi lükata.

Kolmas väide, et on rikutud „võrdse kohtlemise põhimõtet, õiguspärase ootuse, läbipaistvuse ja põhjendamiskohustuse põhimõtteid”

- 130 Kolmanda väite saab jaotada kaheks osaks, millest esimese kohaselt on rikutud õiguspärase ootuse, läbipaistvuse ja põhjendamiskohustuse põhimõtteid, ning teise kohaselt võrdse kohtlemise põhimõtet.

Esimene väiteosa, mille kohaselt on rikutud õiguspärase ootuse, läbipaistvuse ja põhjendamiskohustuse põhimõtteid

– Poolte argumendid

- 131 Hageja märgib, et 26. juulil 2005 toimunud koosolekul lubas EPSO valikukomiteele, et kandidaadid saavad vaidlustamise või taotluse esitamise korral oma katsetega tutvuda. Hageja heidab seetõttu administratsioonile ette, et viimane ei edastanud küsimusi, mis talle eelvaliku testides olid esitatud, kuigi hageja oli seda 14. juuni 2006. aasta teatises taotlenud.
- 132 Hageja lisab, et kuna EPSO keeldus neid küsimusi edastamast, ei ole Avaliku Teenistuse Kohtul võimalik hinnata, kas need olid kehtivad ja valdavalt sama rasked kui teistele kandidaatidele esitatud küsimused.
- 133 Komisjon väidab omalt poolt, et vastavalt konkursside valdkonnas väljakujunenud kohtupraktikale on ainsad dokumendid, millega kandidaadid võivad tutvuda, nende enda kirjalikud katsed (Esimese Astme Kohtu 27. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas T-33/00: Martínez Páramo jt vs. komisjon). Käesolevas asjas sai hageja seevastu parandatud vastused kätte tabeli kujul.
- 134 Komisjon märgib täiendavalt, et kuigi hageja esitas ka 14. juuni 2006. aasta teatises administratsioonile taotluse edastada küsimused, mis talle olid esitatud, kuulub niisugune taotlus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) kohaldamisalasse. Üksnes Euroopa Liidu Üldkohus on aga pädev niisugust vaidlusküsimust lahendama. Seega on hagi selles küsimuses vastuvõetamatu.

135 Komisjon väidab igal juhul, et hagejale esitatud küsimuste edastamine ei oleks tal võimaldanud saavutada taotletud eesmärki, s.o kontrollida, kas kõikidele kandidaatidele esitatud küsimused olid ühtemoodi kehtivad ja sama rasked.

– Avaliku Teenistuse Kohtu hinnang

136 Olgu meenutatud, et personalieeskirjade artikli 25 teise lõigu järgi peab igas personalieeskirjade alusel ametniku kahjuks tehtud üksikotsuses sisalduma põhjendus. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on põhjendamiskohustuse eesmärk esiteks anda asjaomasele isikule vajalik teave selleks, et ta võiks otsustada, kas otsus on põhjendatud või mitte, ning teiseks teha võimalikuks otsuse kohtulik kontroll (vt Esimese Astme Kohtu 23. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas T-53/00: *Angioli vs. komisjon*, punkt 76, ja eespool viidatud kohtuotsus *Martínez Páramo jt vs. komisjon*, punkt 43).

137 Peale selle on leitud kohtuasjades, milles hagejad – konkursil osalenud kandidaadid – olid valikvastustega küsimuste kujul korraldatud katsetel läbi kukkunud, et administratsioon on täitnud oma põhjendamiskohustuse, kui ta saadab asjaomastele isikutele saadud hinded ja informeerib neid sellest, et mõni küsimus on tühistatud (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 17. jaanuari 2001. aasta otsus kohtuasjas T-189/99: *Gerochristos vs. komisjon*, punkt 34, ning 2. mai 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-67/99 ja T-174/99: *Giulietti jt vs. komisjon*, punktid 81 ja 82).

138 Seega, kui erandlikud asjaolud puuduvad, siis on administratsioon, kes korraldab töölevõtmise katsed valikvastustega küsimuste kujul, oma põhjendamiskohustuse täitnud, kui ta saadab katsetel läbi kukkunud kandidaatidele õigete vastuste protsentuaalse osakaalu ja edastab neile vastava taotluse korral kõikidele küsimustele antavad õiged vastused. See ei oleks nii vaid juhul, kui hageja vaidlustab oma kaebuses konkreetselt teatud küsimuste asjakohasuse või õigeks loetava vastuse põhjendatuse ning tingimusel, et tema tulemuste ja testide läbimise künnise vahe on selline, et juhul, kui tema vaie on põhjendatud (mis eeldab asjaolude ebaõigsuse tuvastamist kohtu poolt – vt selles küsimuses Avaliku Teenistuse Kohtu 11. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas F-127/07: *Coto Moreno vs. komisjon*, punkt 32), võib ta olla kõnealused katsed edukalt läbinud kandidaatide hulgas. Sellisel juhul peab administratsioon edastama kaebusele antavas vastuses sellekohase teabe, eelkõige küsimused, mis hagejale eelvaliku testides olid esitatud.

139 Käesolevas asjas tuleb esmalt märkida, nagu eespool öeldud, et hagejale anti 14. märtsi 2006. aasta e-kirjas teada, et ta kogus verbaalse võimekuse hindamise testis 32% õigeid vastuseid ja matemaatilise võimekuse hindamise testis 35% õigeid vastuseid ehk kokku 33,33% õigeid vastuseid, mis on vähem kui tegevusüksuses II käesoleval juhul nõutav miinimum 35%. Lisaks oli hagejal vahetult enne kaebuse esitamist võimalik EPSO veebilehel tutvuda tabeliga, kus olid toodud kõik talle esitatud küsimuste õiged vastused, tema antud vastused ja vastamiseks kulunud aeg. Samas tabelis oli ka märgitud, et üks hagejale esitatud küsimustest oli ebaselge ja et selle eest anti talle üks punkt.

140 On küll tuvastatud, et personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel 14. märtsi 2006. aasta otsuse peale esitatud kaebuses palus hageja administratsioonil edastada küsimused, mis talle verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamise testides esitati, ning et teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus jättis kaebusele antavas vastuses selle taotluse rahuldamata. Siiski tuleb märkida, et asjaomane isik ei vaidlustanud kõnealuses kaebuses konkreetselt teatud küsimuste asjakohasust ega ka väitnud üldisemalt, et personaalselt talle esitatud küsimused olid ilmselgelt sobimatud või kehtetud. Seega ei saa tõsisasi, et komisjon ei edastanud hagejale katsetel esitatud küsimusi, kaasa tuua põhjendamiskohustuse rikkumist.

141 Järelikult tuleb kolmanda väite esimene osa tagasi lükata.

Kolmanda väite teine osa, mille kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet

– Poolte argumendid

- 142 Hageja meenutab, viidates eelkõige Esimese Astme Kohtu 27. juuni 1991. aasta otsusele kohtuasjas T-156/89: Valverde Mordt vs. Euroopa Kohus (punktid 121-123) ja eespool viidatud kohtuotsusele Giulietti jt vs. komisjon (punktid 73 ja 74), et kuigi samadel katsetel osalevatele kandidaatidele ei pea tingimata esitama samu küsimusi, peavad neile esitatud küsimused siiski olema samaväärsed. Käesolevas asjas tundis valikukomitee mitmel korral muret selle pärast, et katsed võivad olla sobimatud tulenevalt asjaolust, et osa teste oli ette valmistanud mitte institutsioonid ise, vaid eraõiguslikud äriühingud, kes olid EPSO-ga lepingu sõlminud. Samuti viitas valikukomitee ohule, et kui võtta arvesse, et teatud küsimused olid ülemäära rasked ja küsimused olid valitud suvaliselt, tuli kandidaatidel sooritada erineva raskusastmega katseid.
- 143 Komisjon väidab omalt poolt, et hageja ei ole esitanud ühtegi tõendit, mis võiks tekitada kahtlust, et esitatud küsimused olid sobimatud.

– Avaliku Teenistuse Kohtu hinnang

- 144 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on konkursikomisjonil konkursi raames tehtavate katsete täpse sisu osas ulatuslik kaalutusõigus. Liidu kohtul on pädevus hinnata seda sisu üksnes juhul, kui see nähtub konkursiteatest või kui see ei ole seotud konkursi katsete eesmärkidega (Euroopa Kohtu 8. märtsi 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 64/86, 71/86-73/86 ja 78/86: Sergio jt vs. komisjon, punkt 22; Esimese Astme Kohtu 9. novembri 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-285/02 ja T-395/02: Vega Rodríguez vs. komisjon, punkt 35). Valikvastustega küsimustest koosnevate katsete korral ei ole Avaliku Teenistuse Kohtul seega pädevust asendada konkursikomisjoni parandusi enda parandustega. Küsimust saab hinnata lähtudes võimaluse korral selles antud vastusevariantidest üksnes juhul, kui see küsimus on asjaomase konkursi eesmärkidest lähtudes ilmselgelt sobimatu (eespool viidatud kohtuotsus Vega Rodríguez vs. komisjon, punkt 36). Konkursside valdkonnas väljakujunenud asjaomast kohtupraktikat tuleb analoogia alusel kohaldada ka osalemiskutsele.
- 145 Käesolevas asjas tuleneb toimikumaterjalidest, et kandidaatide võrdse kohtlemise tagamiseks otsustas EPSO jagada küsimuste andmebaasis sisalduvad küsimused viie raskusastme järgi ning et tegevusüksusesse II kuuluvate lepinguliste töötajate ametikohtadele kandideerivate isikute puhul valis arvuti verbaalse võimekuse testis 20 küsimust, mille raskusaste oli 4, ja viis küsimust, mille raskusaste oli 3, ja matemaatilise võimekuse testis 15 küsimust, mille raskusaste oli 4, ja viis küsimust, mille raskusaste oli 3. Seega püüdis EPSO tagada kõigile kandidaatidele võrdväärse raskusastme.
- 146 Lisaks on Avaliku Teenistuse Kohtul võimalik seada kahtluse alla see, kas küsimuste jaotamine erinevate raskusastmete alusel oli põhjendatud, üksnes kõikide küsimuste hindamisel, mis on aga tema pädevuses vaid juhul, kui on olemas rida tõendeid, millest ilmneb, et katsete korraldajad on teinud jaotamisel vigu, ületades neile antud kaalutusõiguse piire. Käesolevas asjas tuleb aga märkida, et hageja väljendas ainult üldsõnaliselt kahtlust andmebaasis tervikuna sisalduvate mõne küsimuse kehtivuse ja raskusastme suhtes, ent ei ole mingil viisil tõendanud – välja arvatud üks tühistatud küsimus, mille eest ta ühe punkti sai –, et talle isiklikult oleks esitatud osalemiskutsega seoses ilmselgelt sobimatuid või kehtetuid küsimusi.

- 147 Seega ei saa kolmanda väite teise osaga nõustuda.

- 148 Järelikult tuleb kolmas väide tagasi lükata.

Kolmas väide EPSO pädevuse puudumise kohta

Poolte argumendid

- 149 Hageja väljendas kohtuistungil kahtlust, kas EPSO oli 14. märtsi 2006. aasta otsuse tegemiseks pädev.
- 150 Itaalia Vabariik selgitas, et vastavalt muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõikele 5 ja komisjoni lepinguliste töötajate töölevõtmise korda ja töötingimusi reguleerivate üldistele rakendussätetele, mis on vastu võetud 7. aprilli 2004. aasta otsusega (avaldatud *Informations administratives*, 1.6.2004, nr 49-2004; edaspidi „lepinguliste töötajate üldised rakendussätted“), piirdub EPSO pädevus lepinguliste töötajate valimisel katsete sisu määratlemise ja valikumenetluse korraldamisega ega hõlma kandidatuuri tagasilükkamist. Seega on Itaalia Vabariigi seisukoha järgi lepinguliste töötajate andmebaasi moodustamine käesolevas asjas institutsioonide pädevuses.

Avaliku Teenistuse Kohtu hinnang

- 151 On tähtis meenutada, et muude teenistujate teenistustingimuste artikli 82 lõike 5 esimese lause kohaselt „võib [EPSO] erinevate institutsioonide taotlusel aidata neil lepingulisi töötajaid valida, määratledes eelkõige katsete sisu ja korraldades valikumenetlust“. Lisaks otsuse 2002/620 artikli 3 lõike 2 järgi „võib [EPSO] asutamislepinguga või selle alusel moodustatud institutsioone, organisatsioone, ameteid ja asutusi abistada nende sisemiste konkursside korraldamisel ja muude teenistujate valimisel“. Kolmandaks sätestab lepinguliste töötajate üldiste rakendussätete artikli 5 lõige 2, et kandidaatide verbaalse ja matemaatilise võimekuse hindamise testid „korraldab EPSO või tehakse seda EPSO vastutusel“.
- 152 Kuna osalemiskutse sõnastusest endast tuleneb, et EPSO avaldas selle „Euroopa institutsioonide ja eelkõige komisjoni ja nõukogu nimel“, siis oli EPSO käesolevas asjas eelmises lõigus osutatud sätetele tuginedes pädev korraldama eelvaliku testid ja lükkama tagasi need kandidaadid, kes asjaomastel testidel läbi kukkusid.
- 153 Seetõttu ei saa nõustuda väitega, et EPSO ei olnud 14. märtsi 2006. aasta otsuse tegemiseks pädev.
- 154 Seega tuleb lükata tagasi 14. märtsi 2006. aasta otsuse tühistamise nõuded ning sellest tulenevalt ka nõuded tühistada „EPSO ja/või valikukomitee otsus mitte kanda hagejat eelvaliku testid edukalt läbinud kandidaatide andmebaasi“.
- 155 Kõige eeltoodust tulenevalt tuleb hagi rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 156 Kodukorra artikli 122 kohaselt kohaldatakse selle II jaotise 8. peatükki, mis käsitleb kohtukulusid, ainult nende kohtuasjade suhtes, mis algatati Avaliku Teenistuse Kohtus alates nimetatud kodukorra jõustumisest 1. novembril 2007. Kohtuasjade suhtes, mis olid selles kohtus pooleli enne seda kuupäeva, kohaldatakse edasi *mutatis mutandis* Euroopa Liidu Üldkohtu kodukorra vastavaid sätteid.
- 157 Euroopa Liidu Üldkohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 88 alusel kannavad institutsioonid liidu ja nende teenistujate vahelistes vaidlustes siiski ise oma kohtukulud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud jätta kummagi poole enda kanda.
- 158 Euroopa Liidu Üldkohtu kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu kohaselt kannavad ka Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

AVALIKU TEENISTUSE KOHUS (täiskogu)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. M.-T. Angioi ja Euroopa Komisjon kannavad ise oma kohtukulud.**
- 3. Menetlusse astunud Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik kannavad ise oma kohtukulud.**

Mahoney

Gervasoni

Kreppel

Tagaras

Van Raepenbusch

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 29. juunil 2011 Luxembourgis.

Kohtusekretär
W. Hakenberg

President
P. Mahoney

Käesoleva kohtulahendi tekst ja selles viidatud Euroopa Liidu kohtulahendid on kättesaadavad veebilehel www.curia.europa.eu ja kuuluvad üldjuhul avaldamisele kronoloogilises järjekorras olenevalt olukorrast kas Euroopa Kohtu ja Üldkohtu lahendite kogumikus või avaliku teenistuse kohtulahendite kogumikus.